

026 FINGERPRINT (O)

Indikátory nejsou definovány, pozice jsou prázdné (#)

Podpole:

- \$a 1. a 2. skupina znaků (NO)
- \$b 3. a 4. skupina znaků (NO)
- \$c Datum vydání (NO)
- \$d Označení svazku nebo části (O)
- \$2 Zdroj (NO)
- \$5 Kód instituce, která kód vytvořila

Definice pole:

Pole obsahuje soubor znaků sloužících k identifikaci vydání starého tisku nebo jeho variantního vydání.

Fingerprint se skládá z 16 znaků rozdělených do 4 skupin. Znaky 1. a 2. skupiny se vybírají z preliminárií ; znaky 3. a 4. skupiny se vybírají z hlavního textu. Doplňkovými znaky jsou: informace o tom, odkud byly vybrány znaky 3. skupiny a datum vydání.

Vytváří se pro:

- každý přívazek v konvolutu,
- každý díl vícedílného tisku,
- přitisk či přídavek, má-li vlastní titulní stranu a paginaci, vycházel-li i samostatně nezávisle na hlavním díle.

Pro každý tisk s jiným fingerprintem se vytváří nový záznam - jedná se o variantní vydání.

Nevytváří se pro:

- hudebniny, alba rytin, atlasy apod.,
- u dokumentů, jejichž zpracování se řídí zvláštní instrukcí (inkunábule, kalendáře, časopisy apod.).

Fingerprint pro jednolisty se řídí zvláštními pravidly.

Výběr strany (listu, sloupce), z které se vybírají znaky:

V úvahu bereme pouze strany s tištěným textem (sázeným literami), bez ohledu na způsob sazby textu (jedno či vícesloupcový) či obsah (hlavní text, tabulky, strana s ilustracemi atd.).

V úvahu nebereme:

- nepotištěné strany,
- strany, na kterých je jen signatura archu, kustod či záhlaví,
- strany, kde je jen text v rámci rytiny
- strany, na kterých je jen rytina či notový zápis (strany, které kombinují sázený text a mědirytinu či noty do výběru zařadíme).

Jestliže tisk nemá tolik stran, aby mohly být vybrány znaky všech skupin fingerprintu (např. brožury, jednolisty), vybírají se znaky ze strany, listu či sloupce naposledy použitého. Chybějící znaky do počtu 16 se vybírají z dalších řádek směrem nahoru.

U tisků, které mají méně než 6 listů, se tedy znaky fingerprintu vybírají:

- u tisků s názvem v záhlaví (nebo jeho podnázvem) z recta prvního listu s názvem a textem,
- u tisků s titulním listem z recta prvního listu po titulním listu.

Jsou-li strany svázané v nesprávném pořadí, stanoví se jejich správná posloupnost a vybere se fingerprint dle pravidel.

Výběr řádku:

Výběr znaků začínáme vždy u posledního řádku na stránce a pokračujeme předposledním.

V úvahu bereme :

- řádky, které nejsou přes celou šířku strany nebo umístěné uprostřed - např. Finis, podpisy osob, adresy vydavatelů (u jednolistů);
- texty sázené ve sloupcích - znaky se vybírají ze dvou posledních řádků sloupce prvního zleva, i když sloupce nejsou stejně dlouhé. Jestliže je na straně text ve sloupcích a pod ním text per extensum - vybírají se znaky odtud;
- tabulky čtené shora dolů jsou brány jako text ve sloupcích, tabulky čtené zleva do prava jako text tištěný per extensum. Pokud je pochybnost berou se jako text normální. Tabulky tištěné např. jako rodokmen se berou jako text.
- text tištěný napříč se bere jako text normální. Je-li na straně text vytištěný normálně i napříč zohledňuje se pouze text normální;
- různé opravy či přelepený text, v poznámce nutno uvést, že znaky fingerprintu pocházejí z opraveného či přelepeného textu.

V úvahu nebereme:

- řádky složené z tiskařských ornamentů. Jestliže řádek obsahuje ornamenty i text a ornament je na místě pro fingerprint zapisuje se místo něj hvězdička *;
- řádky, které obsahují pouze takové prvky jako: záhlaví, označení dílu, signatury archů, kustody, číslování stran, listů, sloupců;
- rytý text ; naopak je-li pod ním tištěný text (např. tvůrce ilustrace), použije se;
- notový zápis ; ale použije se text tištěný pod notami;
- všechny marginálie - jména postav u divadelních her a dialogů, číslování řádků, citáty, poznámky, komentáře, přípisky, které nejsou hlavním textem
ale úvahy a komentáře tištěné dole "pod čarou" nebo v jednom bloku s vlastním textem (např. "modus modernus"), které se berou jako text základní, musí být použity k výběru znaků pro fingerprint;
- konce vět tištěné mezi řádky se berou jako pokračování dané řádky.

Výběr znaků:

Znaky se vždy vybírají v pořádku zleva doprava:

- v případě recta listu - nejdříve předposlední a potom poslední znak v daném řádku (skupiny 1,2 a 3);
- v případě versa listu - nejdříve první a potom druhý znak v daném řádku (skupina 4).

V hebrejských, arabských apod. tiscích se označení recto a verso používá v souladu se skladem knih zprava doleva.

Při výběru znaků bereme v úvahu:

- písmena (malá i velká) a číslice ;
- znaky interpunkce se zapisují, i když přesahují na okraj
- . : ; ' () [] " ! ?
jednoduché uvozovky vždy přepíšeme '
dvojitě uvozovky vždy přepíšeme "
staré podoby čárky a pomlčky se zapíší v moderní podobě , -
dlouhá spojovací čárka se přepíše jako pomlčka -
obrácené ?! se přepíší normálně;
- znaky, které jsou trochu odsazené nad nebo pod řádek, ke kterému patří.

Nebereme v úvahu:

- mezery mezi slovy a písmeny;
- velké iniciály ve výši několika řádek;
- reprezentanty;
- slova a fráze ve formě poznámek na okraji (marginálii).

Znaky se přebírají tak, jak jsou v dokumentu, **ale**:

- písmena se zapisují bez diakritiky (týká se to všech jazyků) a akcentů;
- abreviatury, které vypadají jako písmeno s akcentem, se zapíší jako samotné písmeno, ostatní se nahradí *;
- ligatury ae, oe se zapíší jako jeden znak (æ, œ), ostatní se rozepíší do znaků;
- různé grafické podoby slova et se zapíší jako &;
- všechny netypické znaky, které se nedají zadat z klávesnice se zapíší jako *, stejně tak i znaky, které jsou nečitelné.

Písmena z jiné než latinské a řecké abecedy se zapisují dle normy pro transliteraci.

Je-li v řádku jen jeden znak nebo špatný tisk neumožňuje správné přečtení znaků, nebo chybí konce řádků (defekt), potom jako doplnění počtu znaků použijeme + (nikdy se nesnažíme odhadnout kolik znaků chybí a vždy zapíšeme ++).

Interpunkce:

Mezi skupinami znaků se dělá mezera.

Informace o místě, odkud byla převzata 3. skupina znaků, a o způsobu zapsání data vydání se zapisuje do kulatých závorek.

Na konci pole se nedělá tečka.

PODPOLE

\$a První a druhá skupina znaků (NO)

V podpoli a se uvádějí znaky 1. a 2. skupiny

Skupina 1

- poslední dva typografické znaky vybrané z posledního a poslední dva znaky předposledního řádku z recta prvního listu po hlavní titulní straně. Následuje-li po hlavní titulní straně vedlejší titulní list, vybírají se znaky z recta prvního listu následujícím po poslední titulní straně.

V tiscích, které nemají titulní list (a nikdy ho neměly), vybírají se znaky z prvního listu s názvem v záhlaví nebo incipitem.

Není-li titulní list, ale jen patitul či předtitul, považujeme tento za titulní list a vybereme znaky fingerprintu z následujícího recta.

Skupina 2

- znaky vybrané podle stejných pravidel z recta čtvrtého listu po listu, ze kterého byly vybrány znaky 1. skupiny.

Není-li možné použít předepsanou stranu (strana je nepotištěná, je na ní rytina, titulní strana části, atd., použijeme následující recto s tištěným textem nebo, nemá-li kniha dostačující rozsah pro vybrání znaků, vybereme znaky ze dvou řádků ležících nad těmi, z kterých se vybraly znaky 1. skupiny.

\$ b Třetí a čtvrtá skupina znaků (NO)

V podpoli b se uvádějí znaky 3. a 4. skupiny

Skupina 3

- znaky vybrané podle stejných pravidel jako znaky 1 a 2. skupiny z recta listu či ze sloupce označeného jako 13 (arabsky), není-li potom ze strany či sloupce označeného 17. Strana, ze které se vybírají znaky pro 3. skupinu, musí následovat po straně ze které byly vybrány znaky pro 2. skupinu.

Je-li v tisku více sekvencí číslování arabskými, vybírá se z první, v které je strana 13 nebo 17.

Je-li celý tisk označen jiným než arabským číslováním, vybírá se ze stran, které jsou označeny jako 13 nebo 17.

Je-li v tisku číslování do 16 jiné než arabské, vybíráme ze strany 17 označené arabskými číslicemi.

Je-li v tisku několik různých sekvencí číslování, vybíráme ze strany 13 nebo 17 první arabské sekvence.

Není-li tisk číslován a nemá strany označené jako 13 nebo 17, vybíráme z recta čtvrtého listu následující po listu, ze kterého byly vybrány znaky 2. skupiny.

Je-li strana 13 označena, platí, že se neberou v úvahu předcházející chyby v paginaci.

Je-li chybná paginace a označuje dvakrát stranu 13, vybíráme z té správné strany označené jako 13.

Je-li strana 13 chybně označena jako 31 (nebo jinak chybně, či jiným způsobem), vybíráme ze strany 17. Nebereme v úvahu stranu 31 označenou jako 13.

Není-li strana 13 potištěna, je tam rytina, titulní list části, přídavku, připadá na verso listu, znaky se vybírají ze strany označené jako 17. Je-li tak i u strany 17, vybíráme ze čtvrtého listu následujícím po listu, ze kterého byly vybrány znaky 2. skupiny.

Byla-li strana 13 použita pro znaky 2. skupiny, vybíráme pro znaky 3. skupiny ze strany 17, jestliže ta též byla použita pro znaky 2. skupiny, vybíráme ze čtvrtého listu následujícím po listu, z kterého byly vybrány znaky pro 2. skupinu.

Na stranách s textem tištěným ve sloupcích, vybíráme ze sloupce označeného jako 13 (při pravidelném číslování to bude sloupec první zleva). Bude-li sloupec 13 po pravé straně nebo na versu listu, vybíráme ze sloupce 17.

Je-li sloupec 17 po pravé straně nebo na versu listu, vybíráme z recta čtvrtého listu následujícím po listu, ze kterého byly vybrány znaky 2. skupiny. Vybíráme z prvního sloupce zleva bez ohledu na číslování.

Skupina 4

- první dva znaky z dvou posledních řádků na versu listu použitým pro výběr znaků 3. skupiny

Není-li vybrané verso listu potištěno, je tam rytina, titulní list části, přídavku, nebo též, nemá-li kniha dostatečný rozsah, vybíráme znaky 4. skupiny z dvou řádků ležících nad těmi, z kterých se vybíraly znaky 3. skupiny. V praxi to tedy znamená, že se znaky vybírají z recta listu a to, jak stanoví pravidla, dva koncové znaky (ne počáteční).

V podpoli b se uvede doplňkový údaj v kulatých závorkách:

- číslo "3" jsou-li údaje v tomto podpoli ze strany (listu, sloupce) 13;
- číslo "7" jsou-li ze strany 17;
- písmeno "C", jsou-li ze strany vybrané katalogizátorem;
- písmeno "S" všechny údaje jsou z prvního listu.

\$ c Data (NO)

V podpoli c se uvádí datum vydání publikace.

Zapisuje se arabskými číslicemi a v kulatých závorkách uvedeme kód vyjadřující způsob uvedení data v popisovaném tisku.

Zapišeme datum uvedené na titulní straně nebo v kolofonu (též chybné, falešné, podle jiného kalendáře). Datum z kolofonu použijeme pouze, není-li na titulním listu.

Jsou-li v tisku dvě různá data, dává se přednost datu z hlavní titulní strany (nebo kolofonu), informace o jiných datech se uvedou v poznámce (pole 500). Data stanovená na základě informací odjinud z tisku (předmluva, aprobece, atd.) nebo z jiných zdrojů (bibliografie, katalogy, atd.) označíme vždy jako datum dodané katalogizátorem (kód Q).

Použijeme následující označení:

- A - arabské číslice
- C - chronogram
- E - první datum v almanachu označující Velikonoce
- F - podle francouzského republikánského kalendáře
- G - alfabetou
- H - hebrejsky
- K - cyrilicí
- M - arabskou abecedou
- R - římskými číslicemi
- T - data zapsaná slovně
- X - podle kalendáře arabského
- Y - podle data panování
- Z - podle kalendáře hebrejského
- Q - datum dodané katalogizátorem

Data zapsaná arabskými číslicemi podle zednářského kalendáře se zapisují jako A.

\$d Číslo dílu nebo části (O)

V podpoli d se zapíše arabská číslice označující svazek či část vícedílného celku.

U přídavků se zapíše Acc.

\$2 Zdroj (NO)

V podpoli se zapíše zkratka fei.

viz. <http://www.loc.gov/standards/sourcelist/fingerprint.html>

\$5 Kód instituce, která vytvořila fingerprint (O)

V podpoli 5 se uvede kód instituce, která vytvořila fingerprint.

Neúplné exempláře

Chybí-li pouze titulní list, fingerprint se vybírá podle stanovených pravidel. Chybí-li na začátku knihy více listů nahradíme skupinu 1 a 2 +++++ +++++. Pokud není možné dát fingerprint dohromady, dohledám úplný exemplář nebo fingerprint nevytvářím.

Zdroje:

Fingerprints=Empreintes=Impronte. Paris, Institut de recherche et d'Histoire des Textes, 1984

http://edit16.iccu.sbn.it/web_iccu/info/en/Impronta_Normativa.htm

Polské metodické materiály pro souborný katalog NUKAT :
Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla starych druków /Oprac.
Halina Mieczkowska. Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie Centrum
NUKAT, grudzień 2007 r. Zmiany – kwiecień 2011 r.

http://centrum.nukat.edu.pl/images/stories/file/instrukcje_procedury/MA_RC_21/marc21_staredruki_110411.pdf

PŘÍKLADY:

026 \$a S: ne mo s- \$b i-ui maro (C) \$c 1651 (R) \$5 CZ-PrNK
500 \$a Datace římsky
Na tit.s.: ...Anno M. DC. LI.

026 \$a poch iaza \$b y:we stho (C) \$c 1540 (T) \$5 CZ-PrNK
Na tit.s.: *Tito Artykulowe na Sniemu Obecniym odevssech Stawuow swolene gsu w przytomnosti Krale geho milosti ec: Kteryż drzan byl na Hradie Prazskem w Strzedu po nazaitřzij. Swatych Fabiana a SSebestyana. Letha Panie Tisyciho pitisteho[sic] Cztyrzidczateho*

026 \$a orgi lauo \$b edre tras (C) \$c 1511 (Q) \$5 CZ-PrNK
500 \$a Nakladatelské údaje viz. Boldan, K. , Urbánková E., Rekonstrukce knihovny Bohuslava Hasištejnského z Lobkovic, Praha 2009, s.85 a s.140

026 \$a s.s- e;ns \$blar- doma (3) \$c1798-1799 (F) \$5 CZ-PrNK
260 \$a A Paris : |\$ [s.n.], \$c An Septième [1798/1799]
Datum dle francouzského republikánského kalendáře

026 ## \$a e-t, 1297 \$b t,nc hoes (3) \$c 1617 (R) \$5 KR U
260 ## \$a Venetiis : \$b ex Typogr. Ambrosi Dei, \$c 1617 \$g (1616).
500 ## \$a Na s. tyt. data: M.DC.XVII, w kolof.: 1616.
Ve fingerprintu datum z hlavní titulní strany

026 ## \$a s,um amam \$b t,e- Quin (3) \$c 63 (R) \$5 WA U
260 ## \$a Coloniae : \$b Apud Maternum Cholinum, \$c [15]63.
500 ## \$a Na s. tyt. data: LXIII [!].

026 ## \$a r-ie 47zu \$b anar niwe (3) \$c 1664 (A) \$5 WA U
300 ## \$a [16] k., s. 31-320 [i.e. 318] ; 53, [1] s. [1] k. ; \$c 8°.
500 ## \$a Znaky 3. a 4. skupiny fingerprintu vybrány z druhého stránkování
V prvním stránkování není strana označená 13 resp. 17

026 ## \$a M.S, a-n- \$b iso- pesa (C) \$c 1766 (R) \$5 WR O
260 ## \$a Vratislaviae : \$b Apud Gvil. Theoph. Kornivm, \$c 1766.
300 ## \$a [4] k., 121-224 s. ; \$c 8°.
kod C - pokračující stránkování dalšího dílu popsaného v samostatném záznamu , znaky 3. a 4. skupiny vybrány ze strany vybrané katalogizátorem

026 ## \$a e.me ond= \$b u,o* matu (C) \$d 1517 (T) \$5 TOR U
260 ## \$a (Impressum Cracoui[a]e : \$b opera & impensis [...] Ioannis Haller [...],
\$c 31 X 1517).
500 ## \$a V kolofonu datum: Anno Christi 17 supra millesimu[m]
quingentesimu[m]. In vigilia omniu[m] sanctorum.

kod T - datum vydání v formě slovně-číselné

026 ## \$a r-ie 47zu \$b anar niwe (3) \$c 5786 (A) \$5 WA U

260 ## \$a Germanien [i.e. Leipzig : \$b s.n.], \$c 5786 [i.e. 1786].

Datum le zednářského kalendáře

026 ## \$a seim arer \$b roha Ebha (3) \$c 354 (Z) \$5 WA U

260 ## \$a Q ra`qa` : \$b `a[l] y[de] Yishaq ben [...] `Aharon [...] Prôtis, \$c [5]354 [i.e. 1593].

Datum dle hebrejského kalendáře